

Ἡ δοκιμασία τοῦ λογικοῦ

Φώτη Κόντογλου

Οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἄπιστοι. Οἱ ἴδιοι οἱ μαθητὰδες τοῦ Χριστοῦ δὲν δίνανε πίστη στὰ λόγια τοῦ δασκάλου τους ὅποτε τοὺς ἔλεγε πὼς θ' ἀναστηθῆ, μ' ὄλο τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀφοσίωση ποὺ εἶχαν σ' Αὐτὸν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη στὰ λόγια του.

Καὶ σὰν πήγανε οἱ Μυροφόρες τὴν ἀυγὴ στὸ μνήμα τοῦ Χριστοῦ, κ' εἶδανε τοὺς δυὸ ἀγγέλους ποὺ τὶς μιλῆσανε, λέγοντας σ' αὐτὲς πὼς ἀναστήθηκε, τρέξανε νὰ ποῦνε τὴ χαροποιὰ εἴδηση στοὺς μαθητές, ἐκεῖνοι δὲν πιστέψανε τὰ λόγια τους, ἔχοντας τὴν ἰδέα πὼς ἦτανε φαντασίες: «Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος (τρέλα) τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς»...

Βλέπεις καταπάνω σὲ πόση ἀπιστία ἀγωνίσθηκε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός; Καὶ στοὺς ἴδιους τοὺς μαθητὰδες του. Εἶδες μὲ πόση μακροθυμία τὰ ὑπόμεινε ὅλα; ...Καὶ μ' ὅλα αὐτὰ, ἴσαμε σήμερα οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς εἴμαστε χωρισμένοι ἀπὸ τὸν Χριστὸ μ' ἓνα τοῖχο παγωμένον, τὸν τοῖχο τῆς ἀπιστίας.

Ἐκεῖνος ἀνοίγει τὴν ἀγκάλη του καὶ μᾶς καλεῖ κ' ἐμεῖς τὸν ἀρνιόμαστε. Μᾶς δείχνει τὰ τρυπημένα χέρια του καὶ τὰ πόδια του, κ' ἐμεῖς λέμε πὼς δὲν τὰ βλέπουμε. Ἐμεῖς φάχνουμε νὰ βροῦμε στηρίγματα στὴν ἀπιστία μας γιὰ νὰ

ἰκανοποιήσουμε τὸν ἐγωϊσμό μας, ποὺ τὸν λέμε Φιλοσοφία καὶ Ἐπιστήμη. Ἡ λέξη Ἀνάσταση δὲν χωρᾷ μέσα στὰ βιβλία τῆς γνώσης μας... Γιατὶ «ἡ γνώση τούτου τοῦ κόσμου, δὲ μπορεῖ νὰ γνωρίσει ἄλλο τίποτα, παρεκτὸς ἀπὸ ἓνα πλῆθος λογισμῶν, ὅχι ὅμως ἐκεῖνο ποὺ γνωρίζεται μὲ τὴν ἀπλότητα τῆς διάνοιας».

Ναί, ἐκείνους ποὺ ἔχουνε αὐτὴ τὴν εὐλογημένη ἀπλότητα τῆς διάνοιας, τοὺς μακάρισε ὁ Κύριος, λέγοντας: «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται». Καὶ στὸν Θωμᾶ, ποὺ γύρευε νὰ τὸν ψηλαφήσῃ γιὰ νὰ πιστέψῃ, εἶπε: «Γιατὶ μὲ εἶδες Θωμᾶ, γιὰ τοῦτο πιστέψες; Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶδανε καὶ πιστέψανε».

Ἄς παρακαλέσουμε τὸν Κύριο νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὴ τὴν πλούσια φτώχεια, καὶ τὴν καθαρὴ καρδιά, ὥστε νὰ τὸν δοῦμε ν' ἀναστήνεται γιὰ νὰ ἀναστηθοῦμε κ' ἐμεῖς μαζί του.

Αὐτὴ ἡ ἀνηξερῖα (ἢ ἄγνοια) εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴ γνώση: «Αὕτη ἐστὶν ἡ ἄγνοια ἢ ὑπερτέρα τῆς γνώσεως». Καλότυχοι καὶ τρισκαλότυχοι ἐκεῖνοι ποὺ τὴν ἔχουνε.

Μήνυμα ἐλπίδας καὶ ζωῆς

Ἰωάννη Καραβιδόπουλου

Ἡ σημασία τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ δὲν ἐξαντλεῖται σὲ μία ἀπολογητικὴ προσπάθεια ἀποδείξεως τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας.

Τὶ νόημα θὰ εἶχε ἓνα γεγονός τῆς ἱστορίας μαρτυρημένο ἀπὸ πολλές γραπτές πηγές, ἂν αὐτὸ δὲν σχετιζόταν ἄμεσα μὲ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ καθενός μας;

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν ὑπαρξιακὴ διάσταση: δηλώνει τὴν ἀρχὴ τῆς νέας δημιουργίας τοῦ καινούργιου κόσμου ποὺ προσφέρει ὁ Θεὸς στὴν ἀνθρωπότητα.

Κι ὁ καινούργιος κόσμος δὲν ἔχει καμιά σχέση μὲ τὴν ὁσμὴ τῆς φθορᾶς, τὸν τρόπο τοῦ θανάτου καὶ τίς ἐχθρικές ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν συνάνθρωπο, ἀλλ' εἶναι ζωὴ ἀγάπης, ζεστασιᾶς καὶ ἐλπίδας.

Ἡ Ἀνάσταση λοιπὸν ἔχει νόημα ὅχι ἀπλῶς σὰν ἱστορικὸ γεγονός στὴν γενικότητά του, ἀλλὰ σὰν θεῖο προσηλητήριο ποὺ ἀφορᾷ τὸν κάθε ἄνθρωπο ἰδιαίτερα.

Κι ὅταν ὁ Θεὸς προσφέρει τὸ δῶρο τῆς ζωῆς, δὲν ἀποτελεῖ ἀσύνητη ἐκδήλωση τοῦ ἀνθρώπου νὰ προτιμᾷ τὸν θάνατο;

Ὅταν ὁ Θεὸς μὲ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ξαναδημιουργεῖ τὸν χαλασμένο κόσμο καὶ δίνει τὴ δυνατότητα ἀναστάσεως τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ποιά δικαίωση μπορεῖ νὰ ἔχει ὅποιος ἐπιμένει στὴν ἀπόγνωση καὶ τὸ μηδέν;

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι μὴνυμα ἐλπίδας καὶ ζωῆς. Τὸ μὴνυμα αὐτὸ μὲ τὸ κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας ἀπευθύνεται στὸν ἄνθρωπο κάθε ἐποχῆς καὶ μαρτυρεῖ τὴν ἀνεξάντλητη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ὁ ὅποιος, παρὰ τίς θανατηφόρες ἐνέργειες τῶν ἀνθρώπων, τοὺς καλεῖ συνεχῶς στὴ ζωὴ καὶ στὸν κόσμο τῆς Ἀναστάσεως.

Ἡ κρυψώνα τῆς ἐλευθερίας

(†) *Ἐπισκόπου Μελετίου Καλαμαρά*

Γιατί, Κύριε, τέτοιο «κρυφτό»; Γιατί τέτοια πρόκληση στήν λογική μας; Ποιός μπορεί τώρα, βλέποντάς Σε «νεκρόν, γυμνόν, ἄταφον», νά σέ δοξάσει «Θεό Ἀληθινό καί Κύριο τῆς Δόξης»; Ποιός μπορεί νά πιστέψει, ὅτι Αὐτός, πού τώρα ἐτοιμάζουμε νά κηδέψουμε, εἶναι ὁ Ἕνας τῆς Τριάδος, ὁ Μονογενής Υἱός τοῦ Θεοῦ Πατρός, ὁ Κύριος καί κυβερνήτης τοῦ κόσμου;

Καί ὅμως, ἡ Ἐκκλησία, μᾶς κρατάει τά μάτια ἀνοιχτά! Καί μᾶς ζητεῖ, νά βλέπουμε, ὅτι ΚΑΙ στόν Σταυρό ΚΑΙ στόν Τάφο, ὁ Χριστός δέν ἔπαψε, οὔτε στιγμή, νά εἶναι Σύνοικτος καί Ὁμοούσιος μέ τόν Θεό Πατέρα. Γι' αὐτό κι ἐμεῖς, ἀλλάξαμε τήν ἐπιγραφή, πού ἔβαλαν πάνω στόν Σταυρό Του οἱ σταυρωτές Του! Ἐκεῖνοι ἔγραψαν: «Ἰησοῦς Ναζωραῖος, Βασιλεύς τῶν Ἰουδαίων!» Καί ἐμεῖς τό διορθώσαμε. Καί γράφομε: «Ὁ Βασιλεύς τῆς Δόξης!» Γιατί ὁ Τάφος τοῦ Χριστοῦ εἶναι τό πιό φωτεινό μέρος τοῦ κόσμου. Πηγὴ Θεοῦ Φωτός! «Παραδείσου ὠραιότερος ὄντως». Γιατί; Διότι μέσα σ' αὐτόν κρύφτηκε ὁ Χριστός· γιά μᾶς. Γιά νά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπό τήν φθορά.

Ὁ Χριστός, ὑπακούοντας μέχρι θανάτου στό θέλημα τοῦ Πατέρα Του, ταπεινώνεται, ἐξευτελίζεται, βασανίζεται, πεθαίνει. Καί ἐνῶ θά μπορούσε, νά κάμει μιά θεαματική ἐπίδειξη τῆς θεϊκῆς

Του δύναμης, «κρύβει» ἐκούσια τήν Θεία Του δόξα· μέσα σέ ἓνα τάφο!

Αὐτό ὅμως, τό ἐκούσιο κρύψιμό Του, (ὅπως παρατηρεῖ ὁ κορυφαῖος σύγχρονος θεολόγος ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος Φλωρόφσκι) ὁδηγεῖ σέ κάποιες τραγικές ἀποκαλύψεις:

- Ἐσκειπάζει τό μῖσος καί τήν τύφλωση τοῦ κόσμου.
- Ἐσκειπάζει τήν ἠλιθιότητα τῆς ἀνθρώπινης κακίας.
- Ἐσκειπάζει τήν παγωνιά τῶν καρδιῶν μας.
- Καί πάνω ἀπό ὅλα, ξεσκεπάζει τό μεγάλο ψέμα τῆς δῆθεν «ἐλευθερίας» τοῦ ἀνθρώπου. Μᾶς δείχνει, πόσο νυχτωμένος εἶναι ἐκεῖνος, πού νομίζει, ὅτι –ξεγράφοντας τόν Θεό ἀπό τήν ζωή του– γίνεται τάχα «αὐτόνομος» καί δῆθεν «ἐλεύθερος»!

Ὁ Χριστός ἔρχεται σήμερα, νά μᾶς χαρίσει τήν ὕψιστη καί τέλεια ἐλευθερία: τήν ἐλευθερία ἀπό τά δεσμά τοῦ θανάτου! Ποιός δέν λαχταράει μιά τέτοια ἐλευθερία; Ποιός δέν νιώθει, μπροστά στόν θάνατο, φόβο καί τρόμο; Ποιός δέν καταλαβαίνει ὅτι, μπροστά στόν θάνατο, ψευτοπαλληκαριές δέν περνᾶνε!

Περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ

Ἁγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου

Οἱ περισσότεροι ἀπό τοὺς ἀνθρώπους πιστεύουν στήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, ὅμως πολὺ λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι πού καί τήν βλέπουν καθαρά, καί αὐτοὶ βέβαια πού δέν τήν εἶδαν οὔτε νά προσκυνήσουν μποροῦν τόν Ἰησοῦ Χριστό ὡς ἅγιο καί Κύριο. Διότι λέγει, «κανένας δέν μπορεῖ νά πεῖ Κύριο τόν Ἰησοῦ, παρά μόνο μέ τό Πνεῦμα τό ἅγιο» (Α΄ Κορ. 12, 3)· καί ἄλλοῦ. «Πνεῦμα εἶναι ὁ Θεός καί αὐτοὶ πού τόν προσκυνοῦν πρέπει νά τόν προσκυνοῦν πνευματικά καί ἀληθινά» (Ἰω. 4, 24).

Καί ἀκόμη τό ἱερώτατο λόγο, πού τό προφέρομε κάθε ἡμέρα, δέ λέγει, Ἰησοῦς Χριστοῦ πιστεύσαντες, ἀλλά τί λέγει; «Ἀνάσταση Χριστοῦ θεασάμενοι, ἅς προσκυνήσομε ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν, πού εἶναι ὁ μόνος ἀναμάρτητος».

Πῶς λοιπόν μᾶς προτρέπει τώρα τό Πνεῦμα τό ἅγιο νά λέμε (σάν νά εἶδαμε αὐτήν πού δέν εἶδαμε) «Ἀνάσταση Χριστοῦ θεασάμενοι», ἐνῶ ἀναστήθηκε ὁ Χριστός μιά φορά πρὶν ἀπό τόσα ἔτη καί οὔτε τότε τόν εἶδε κανένας νά ἀνασταίνεται; Ἄραγε μήπως ἡ Θεία Γραφή θέλει νά ψευδόμαστε;

Μακριά μιά τέτοια σκέψη· ἀντίθετα συνιστᾷ μᾶλλον νά λέμε τήν ἀλήθεια, ὅτι δηλαδή μέσα στό καθένα ἀπό μᾶς τοὺς πιστοὺς γίνεται ἡ ἀνάσταση τοῦ

Χριστοῦ καί αὐτό ὄχι μιά φορά, ἀλλά κάθε ὥρα, ὅπως θά ἔλεγε κανεὶς, ὁ ἴδιος ὁ Δεσπότης Χριστός ἀνασταίνεται μέσα μας, λαμπροφωρώντας καί ἀπαστράπτοντας τίς ἀστραπές τῆς ἀφθαρσίας καί τῆς θεότητας.

Διότι ἡ φωτοφόρα παρουσία τοῦ Πνεύματος μᾶς ὑποδεικνύει τήν ἀνάσταση τοῦ Δεσπότη, πού ἔγινε τό πρῶτ (Ἰω. 21, 4), ἢ καλύτερα μᾶς ἐπιτρέπει νά βλέπομε τόν ἴδιο ἐκεῖνον τόν ἀναστάντα.

Γι' αὐτό καί λέμε. «Θεός εἶναι ὁ Κύριος καί φανερώθηκε σέ μᾶς» (Ψαλμ. 117, 27), καί ὑποδηλώνοντας τήν Δευτέρα παρουσία του λέμε συμπληρωματικά τά ἐξῆς: «εὐλογημένος εἶναι αὐτός πού ἔρχεται στό ὄνομα τοῦ Κυρίου».

Σέ ὁποιους λοιπόν φανερωθεῖ ὁ ἀναστημένος Χριστός, ὅπως ὅποτε φανερόνεται πνευματικῶς στά πνευματικά τους μάτια. Διότι, ὅταν ἔλθει μέσα μας διά τοῦ Πνεύματος, μᾶς ἀνασταίνει ἀπό τοὺς νεκροὺς καί μᾶς ζωοποιεῖ καί μᾶς ἐπιτρέπει νά τόν βλέπομε μέσα μας αὐτόν τόν ἴδιο ὄλον ζωντανό, αὐτόν τόν ἀθάνατο καί ἄφθαρτο, καί ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλά καί μᾶς δίνει τή χάρη νά γνωρίζομε εὐκρινῶς ὅτι συνανασταίνει καί συνοξάζει καί ἐμᾶς μαζί του, ὅπως μαρτυρεῖ ὅλη ἡ Θεία Γραφή.